

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 553/2022-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Pavlom Piovarčím ml., Štúrova 20, Košice, proti postupu Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Em 2/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Em 2/2018 **boli porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo sťažovateľky na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresný súd Košice I **je povinný** zaplatiť sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie **5 000 eur**, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Košice I **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **739,66 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 18. augusta 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Em 2/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“). Súčasne navrhuje, aby jej

ústavný súd priznal primerané finančné zadost'učinenie v sume 50 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej s'ťažnosti, jej príloh a vyžiadaného spisu okresného súdu vyplýva, že predmetom napadnutého konania iniciovaného s'ťažovateľkou je nariadenie výkonu rozhodnutia o úprave práv a povinností k maloletým deťom, ich návratu do krajiny ich obvyklého pobytu na základe uznesenia okresného súdu č. k. 21 P 134/2016 zo 4. apríla 2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 CoP 291/2017 z 20. novembra 2017.

3. S'ťažovateľka podala návrh na výkon rozhodnutia 9. februára 2018. Okresný súd po doručení správy opatrovníka a vyjadrení účastníkov konania uznesením z 29. júna 2018 návrh s'ťažovateľky na výkon rozhodnutia zamietol, keďže považoval za preukázané, že povinný sa s deťmi vrátil do Írska 24. januára 2018, no s'ťažovateľka sa na adrese svojho pobytu v Írsku nenachádzala a deti neprevzala. Na základe s'ťažovateľkou podaného odvolania krajský súd uznesením č. k. 7 CoP 17/2019-201 z 29. marca 2019 uznesenie okresného súdu zmenil vo vzťahu k maloletému ■■■■■ tak, že konanie o výkon rozhodnutia zastavil (keďže 2. júna 2018 bol navrátený do krajiny obvyklého pobytu v Írsku), a vo vzťahu k maloletému ■■■■■ ho zrušil.

4. Okresný súd 17. júla 2019 písomne vyzval otca na rešpektovanie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k maloletému ■■■■■. Nariadil pojednávanie na 7. január 2020, termín bol však zrušený na žiadosť právneho zástupcu povinného a nariadený nový termín na 5. február 2020, na ktorom okresný súd vec prejednal a pojednávanie odročil na neurčito. Následne okresný súd uznesením z 28. februára 2020 vyhovel návrhu s'ťažovateľky a nariadil výkon rozhodnutia vo vzťahu k maloletému ■■■■■. Povinný podal proti tomuto uzneseniu odvolanie a zároveň návrh na odklad výkonu rozhodnutia. Okresný súd predvolal povinného na výsluch na 9. apríl 2020, ktorý bol zrušený z dôvodu pandémie COVID-19. Dňa 27. augusta 2020 bol spis predložený krajskému súdu a ten uznesenie okresného súdu potvrdil uznesením č. k. 8 CoP 210/2020 z 11. novembra 2020.

5. Okresný súd nariadil výsluch maloletého ■■■■■ na 20. júl 2021 a následne pojednávanie na 18. november 2021. Tento termín bol zrušený z dôvodu hospitalizácie povinného, nový termín pojednávania okresný súd nariadil na 16. december 2021. Povinný žiadal odročiť aj tento termín, čomu však okresný súd nevyhovel, na pojednávaní vec prejednal a odročil ho na neurčito.

6. Napokon okresný súd uznesením zo 14. februára 2022 zamietol návrh otca na odklad výkonu rozhodnutia a výkon rozhodnutia vyhlásil za neprípustný a konanie o výkon rozhodnutia zastavil, žiadnemu účastníkovi nepriznal nárok na náhradu trov konania. Proti tomuto uzneseniu podala s'ťažovateľka 16. marca 2022 odvolanie, ktoré bolo predložené na rozhodnutie krajskému súdu 3. mája 2022. Krajský súd uznesením č. k. 8 CoP 90/2022-777 z 19. októbra 2022 potvrdil výrok uznesenia o vyhlásení výkonu rozhodnutia za neprípustný a zastavení konania. Konanie bolo právoplatne skončené 24. októbra 2022.

7. V dôsledku nečinnosti okresného súdu v napadnutom konaní sa s'ťažovateľka obrátila na predsedu súdu so s'ťažnosťou na priet'ahy v konaní, ktorú predseda okresného súdu vyhodnotil ako dôvodnú (upovedomenie o spôsobe vybavenia s'ťažnosti zo 7. februára 2022).

II. Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka namieta celkovú dĺžku konania (ktoré ku dňu podania ústavnej sťažnosti nebolo právoplatne skončené ani po viac ako štyri a pol roku), ktoré má povahu prioritnej agendy a vníma ju ako neakceptovateľnú. V konaní sú preto prítomné zbytočné prietahy zavinené postupom súdu. Zároveň považuje postup okresného súdu za neefektívny, keďže vykonal jediné opatrenie, a to písomnú výzvu povinnému zo 17. júla 2019 a nedokázal realizovať výkon rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľka domáhala. Podľa názoru sťažovateľky nemožno v konaní indikovať znaky faktickej ani skutkovej zložitosti a ona svojím správaním nijako k prietahom neprispela.

9. Sťažovateľka akcentovala absenciu právoplatného rozhodnutia, ako aj obmedzený kontakt so svojím synom a vzhľadom na pretrvávajúci stav právnej neistoty a intenzívne duševné a citové utrpenie požiadala o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 50 000 eur.

III. Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

10. Okresný súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti uvádza, že vzhľadom na skutkovú náročnosť a pretrvávajúci negatívny postoj maloletého ■■■■■ k návratu do Írska a k matke vykonal množstvo procesných úkonov, ktoré spočiatku smerovali k dobrovoľnému podrobeniu sa súdnemu rozhodnutiu. Napokon však uzavrel, že vo veci existujú objektívne ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa povinný nemôže podrobiť výkonu rozhodnutia. Dlhšie časové obdobie, ktoré predchádzalo právoplatnému skončeniu veci, odôvodňuje prihliadaním na najlepší záujem maloletého ■■■■■. Sťažnosť navrhuje zamietnuť ako neopodstatnenú.

III.2. Replika sťažovateľky:

11. Sťažovateľka v replike pripomína, že predseda okresného súdu už v minulosti priznal existenciu prietahov v namietanom konaní. V návratovom konaní, ako aj v konaní o výkon súdneho rozhodnutia rozhodovala tá istá sudkyňa, preto sťažovateľka očakávala komplexnejšiu znalosť prejednávanej veci a promptný postup súdu. Poukazuje na pochybenie okresného súdu pri prvom zamietnutí jej návrhu, keď nepreskúmal dôkazy predložené otcom, pričom aj tento nesústreďený postup prispel k vzniku prietahov. Uvádza, že povinný zmaril aj pojednávanie nariadené na 5. február 2022, keďže na ňom nezabezpečil účasť maloletého ■■■■■ a okresný súd voči nemu nevyvodil žiadne opatrenia. Negatívny postoj maloletého ■■■■■ sa podľa sťažovateľky začal prejavovať až v roku 2019, keď bol už pod vplyvom povinného. Sťažovateľka preto v celom rozsahu zotrúva na svojej ústavnej sťažnosti.

12. Ústavný súd v tejto veci upustil od ústneho pojednávania, pretože na základe podaní účastníkov konania a spisu predloženého ústavnému súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Podstata námietok sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v nespokojnosti s celkovou dĺžkou konania a v neefektívnej činnosti okresného súdu.

14. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

15. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so svojím návrhom.

16. Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva najmä z čl. 5 ods. 2 a čl. 12 Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“). Podľa čl. 5 ods. 2 CMP súd postupuje z úradnej povinnosti na základe zákona na účely prejednávania a rozhodnutia veci tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Podľa čl. 12 CMP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb. Podľa § 373 v spojení s § 30 CMP súd po začatí konania postupuje v súčinnosti s ostatnými subjektmi konania tak, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá.

17. Predmetom napadnutého konania okresného súdu je zabezpečenie výkonu rozhodnutia, ktorým bol nariadený návrat maloletých detí do krajiny obvyklého pobytu. Tento inštitút obdobne ako výkon iných rozhodnutí vo veciach maloletých je s účinnosťou od 1. júla 2016 právne upravený Civilným mimosporovým poriadkom a podľa § 370 ods. 2 CMP sa pri ňom postupuje podľa štvrtej časti CMP.

18. Nová právna úprava vyplývajúca z CMP týkajúca sa výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých v spojení s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých, precizuje postup súdu v rámci vykonávacieho konania a zdôrazňuje ochranu maloletého dieťaťa pred ujmou, ktorá by mohla vzniknúť núteným výkonom rozhodnutia, ukladá súdu povinnosť zohľadňovať nielen správanie povinného pri plnení povinností, ale aj správanie oprávneného pri realizácii práv vyplývajúcich z rozhodnutia, ako aj správanie a názor maloletého, umožňuje súdu i v rámci vykonávacieho konania nariadiť neodkladné opatrenie, a to formou sociálneho, psychologického alebo iného odborného poradenstva. Aj naďalej je povinnosťou súdu zistiť, či pre neplnenie povinností vyplývajúcich z rozhodnutia existujú ospravedliteľné dôvody. Novokoncipované ustanovenia štvrtej časti CMP dôsledne sledujú dve fázy tohto konania, kde v prvej fáze súd rozhoduje o nariadení výkonu rozhodnutia a v druhej fáze uskutočňuje výkon rozhodnutia, pričom

medzi týmito dvoma fázami prebieha zmierovacia (mediačná) fáza, ktorá podľa Občianskeho súdneho poriadku prebiehala ešte pred nariadením výkonu rozhodnutia.

19. Ústavný súd z predloženého spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 21 Em 2/2018 zistil, že konanie, ktoré sa začalo podaním návrhu sťažovateľky 9. februára 2018, bolo skončené 24. októbra 2022 (po podaní ústavnej sťažnosti 18. augusta 2022) právoplatnosťou uznesenia krajského súdu č. k. 8 CoP 90/2022-777 z 19. októbra 2022, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu č. k. 21 Em 2/2018-666 zo 14. februára 2022, ktorým bol výkon rozhodnutia vyhlásený za neprípustný a konanie zastavené.

20. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

21. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, predmetom napadnutého konania je výkon rozhodnutia vo veciach maloletých, t. j. ide o prednostnú vec, kde sa predpokladá osobitná pozornosť venovaná efektívnemu a rýchlemu postupu súdu. V prerokúvanej veci ide o osobitný druh konania, v ktorom zákon striktné predpisuje, ako súd musí vo veci postupovať. Ústavný súd konštatuje, že tento typ konania tvorí štandardnú a pomerne početnú súčasť rozhodovacej činnosti súdov, pričom napriek špecifickej povahe takéhoto konania vyžadujúcej citlivý prístup orgánov verejnej moci ho v zásade nemožno považovať za zložitú vec. Zložitosť veci preto ústavný súd nepovažuje za skutočnosť, ktorá by podstatnou mierou prispela k celkovej dĺžke napadnutého konania okresného súdu.

22. Ústavný súd pri posudzovaní označeného kritéria prihliadol aj na význam predmetu konania pre sťažovateľku, ktorým je výkon právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu, ktorým bol nariadený návrat maloletých detí do krajiny ich obvyklého pobytu. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že napadnuté konanie okresného súdu má vzhľadom na svoju povahu pre sťažovateľku mimoriadny význam, keďže jeho výsledok má podstatný vplyv na možnosť riadneho výkonu jej rodičovských práv a povinností.

23. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na priet'ahoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť. Ústavný súd konštatuje, že nezistil také správanie sťažovateľky, ktoré by prispelo k zbytočným priet'ahom.

24. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Vychádzal pritom zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

25. V okolnostiach posudzovaného prípadu zohráva dôležitú úlohu aj fakt, že v zmysle čl. 11 Haagskeho dohovoru je rozhodnutie v súdnom konaní o nariadení návratu dieťaťa do krajiny jeho

obvyklého pobytu nevyhnutné vydat' bezodkladne, najneskôr do šiestich týždňov odo dňa začatia konania. Ak teda návratové konanie, v ktorom je potrebné preskúmať všetky okolnosti relevantné pre posúdenie dôvodnosti prípadného nenavrátania dieťaťa, v zásade nemá presiahnuť obdobie 6 týždňov, o to rýchlejšie je potrebné zabezpečiť samotný výkon tohto rozhodnutia faktickým prevzatím a odovzdaním dieťaťa do krajiny jeho obvyklého pobytu.

26. Vychádzajúc z už opísaného priebehu napadnutého konania, ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa v napadnutom konaní už zdôraznenou požiadavkou na urýchlené konanie v posudzovanej veci dôsledne neriadil, pričom jeho postup v tomto konaní možno považovať za zdĺhavý a neefektívny, a teda nesmerujúci sústredene k urýchlenému odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania. Ústavný súd hodnotí, že napadnuté konanie trvalo od 9. februára 2018 do 24. októbra 2022, teda viac ako štyri a pol roka (k jeho právoplatnému skončeniu došlo až po podaní ústavnej sťažnosti 18. augusta 2022), čo nemožno rozumne ničím ospravedlniť a už táto samotná skutočnosť je z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľná. Ústavný súd navyše poukazuje aj na obdobie, ktoré uplynulo medzi výzvou okresného súdu na dobrovoľné plnenie zo 17. júla 2019 a prvým pojednávaním, ktoré sa konalo 5. februára 2020, ako aj medzi potvrdzujúcim uznesením krajského súdu z 11. novembra 2020 a výsluchom maloletého 20. júla 2021 a následným konaním pojednávania 16. decembra 2021. Za súčasť neefektívneho postupu okresného súdu pritom ústavný súd považuje aj vydanie v poradí prvého uznesenia o zamietnutí návrhu z 29. júna 2018, ktoré bolo následne krajským súdom zrušené.

27. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Em 2/2018 došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).

V.

Priznanie primeraného finančného zadosť'učinenia

28. Okrem vyslovenia porušenia svojich práv sa sťažovateľka v sťažnostnom návrhu domáha, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadosť'učinenie v sume 50 000 eur. Svoj návrh odôvodňuje dĺžkou zbytočných priet'ahov v konaní, ako aj predmetom konania z pohľadu jeho citlivosti, jej vysokou právnou neistotou a duševným a citovým utrpením z pretrhnutia rodinných väzieb a finančnými prostriedkami vynaloženými na cestovanie, právne zastupovanie a preklady dokumentov.

29. Pri určení primeraného finančného zadosť'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosť'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

30. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä intenzitu a rozsah konštatovaného porušenia práv sťažovateľky garantovaných ústavou a dohovorom, povahu predmetu napadnutého konania okresného súdu a jeho význam pre sťažovateľku, ako aj svoju doterajšiu judikatúru týkajúcu sa výšky priznávaného finančného zadosť'učinenia, no v neposlednom rade aj záver okresného súdu o existencii ospravedlniteľných dôvodov, pre ktoré napokon nebolo možné uskutočniť súdom nariadený výkon rozhodnutia, ústavný súd považoval priznanie sumy 5 000 eur

za primerané finančné zadost'učinenie (bod 2 výroku tohto nálezu). Vo zvyšku požadovaného primeraného finančného zadost'učinenia ústavnej s'ťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

31. Ústavný súd priznal s'ťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 739,66 eur s DPH (bod 3 výroku tohto nálezu).

32. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Priznal náhradu za tri právne úkony, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania, podanie ústavnej s'ťažnosti a vyjadrenie s'ťažovateľky k vyjadreniu okresného súdu. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2022 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 193,83 eur. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 11,63 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 205,46 eur za jeden úkon uskutočnený v roku 2022, t. j. za tri úkony sumu 616,38 eur. Ústavný súd priznanú odmenu zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), t. j. o sumu 123,28 eur, pretože právny zástupca s'ťažovateľky je platiteľom DPH (§ 18 ods. 3 vyhlášky).

33. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia (bod 3 výroku tohto nálezu) je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu s'ťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 21. decembra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu